

**NASTAVNO-NAUČNOM I IZBORNOM VEĆU
EKONOMSKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BEOGRADU**

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

Број: 22-05-2020			
Служба	Број	Датум	Предмет
	1041/1		

Na osnovu odluke Izbornog veća Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu br. 4873/2, donetoj na sednici od 25.12.2019. godine, određeni smo u Komisiju za pripremu izveštaja po konkursu za izbor u zvanje i zasnivanje radnog odnosa za jednog docenta za užu naučnu oblast Računovodstvo i poslovne finansije, predmeti Osnovi poslovnih finansija i Poslovne finansije. Na osnovu detaljne analize konkursnog materijala podnosimo sledeći

R E F E R A T

Na konkurs objavljen u listu „Poslovi” br. 864, od dana 15.01.2020. godine, u predviđenom roku prijavio se jedan kandidat, dr Dragana Draganac. Pristupno predavanje je održano 22.05.2020. godine pred istom ovom Komisijom. Tema predavanja je bila „Cena dugoročnog duga”.

1. Podaci o kandidatu

Dragana Draganac je rođena 30.03.1985. godine u Kruševcu. Osnovnu školu je završila u Velikoj Drenovi, kao učenik generacije, a gimnaziju, prirodno-matematički smer, u Trsteniku, takođe kao učenik generacije. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu u septembru 2008. godine, na smeru Finansije, bankarstvo i osiguranje, opciona grupa Bankarstvo, sa prosečnom ocenom 9,97 i ocenom 10 na diplomskom ispitu. Drugi stepen diplomskih akademskih studija - master završila je juna 2010. godine na Ekonomskom fakultetu u Beogradu (studijski program Računovodstvo, revizija i poslovne finansije), sa prosečnom ocenom 10,00, odbranom master rada pod nazivom „Ocena validnosti i primenljivosti standardnog CAPM i korigovanih verzija modela“. Iste godine upisala je doktorske studije na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu na studijskom programu Poslovno upravljanje. Položila je sve nastavnim planom predviđene obavezne i izborne predmete sa prosečnom ocenom 9,78. Dragana Draganac je uspešno odbranila doktorsku disertaciju pod nazivom „Racionalni cenovni baloni u tradicionalnim i bihevioralnim finansijama: eksperimentalna studija“ u julu 2019. godine.

Dobitnik je više domaćih i međunarodnih stipendija i nagrada za postignute rezultate tokom studiranja, od kojih su najznačajnije: nagrade Ekonomskog fakulteta i Univerziteta u Beogradu za najboljeg studenta generacije, nagrade Ekonomskog fakulteta za najboljeg studenta godine tokom sve četiri godine studija, nagrade Čačanske banke za najboljeg studenta Ekonomskog fakulteta, nagrade Fondacije „Milivoje Jovanović i Luka Čelović“ za izuzetne naučne i stručne radove, stipendije iste Fondacije, kao i stipendije Ministarstva prosvete, Zadužbine „Studenica“, pri Ministarstvu za dijasporu, Fonda „Mihailo Pupin“ iz Čikaga, Srpskog poslovnog kluba „Privrednik” i opštine Trstenik. Na stručnom usavršavanju boravila je na nekoliko inostranih univerziteta i instituta kao gostujući student i istraživač: WHU Otto Beisheim School of Management, Vallendar, Nemačka, 2013. godine; Aalto University School of Business, Helsinki, Finska, 2014. godine i Institutut ISEM, Université Nice Sophia Antipolis, Nica, Francuska, 2017. godine. Dobitnik je stipendije Fulbright fondacije za istraživački boravak doktoranada u SAD „Fulbright Non-Degree Doctoral Research Program for Doctoral Students“, za akademsku 2018-2019. godinu, kada je, kao gostujući istraživač, boravila na MIT Sloan School of Management i Harvard University, Cambridge, USA. Kandidatkinja Dragana poseduje sertifikate o pohađanju kurseva „Behavioral Finance“ i „Experimental Methods in the Social Sciences“ na doktorskim studijama Harvard univerziteta i „Psychology and Economics“ na doktorskim studijama MIT Sloan School of Management, tokom prolećnog semestra 2019. godine. Na pomenutim kursevima je uspešno ispunila sve zadatke u vezi sa polaganjem ispita, kao i redovni doktorandi ova dva univerziteta.

Profesionalnu karijeru započela je 2008. godine u poreskom odeljenju preduzeća za reviziju i konsalting „Ernst & Young“. Za saradnika u nastavi na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu je izabrana decembra 2008. godine. U zvanje asistenta izabrana je 2011. godine, za užu naučnu oblast Računovodstvo i poslovne finansije, na predmetima Poslovne finansije i Osnovi poslovnih finansija. Od 2009. do 2011. godine je izvodila vežbe na predmetu Finansijsko restrukturiranje preduzeća. Od 2019. godine izvodi nastavu na predmetu Principles of Corporate Finance, u okviru međunarodnog kursa koji se sprovodi u saradnji sa London School of Economics and Political Science (LSE). Posebne oblasti naučnog interesovanja Dragane Draganac se odnose na korporativne finansije, bihevioralne finansije, bihevioralnu ekonomiju i eksperimentalnu ekonomiju, gde kontinuirano radi na unapređenju svojih znanja. Kandidatkinja Dragana je bila sekretar Katedre za računovodstvo i poslovne finansije od oktobra 2012. do oktobra 2015. godine. Anđazovana kao istraživač na projektima Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije od 2011. godine.

2. Spisak objavljenih radova

Kandidatkinja dr Dragana Draganac je učestvovala na većem broju domaćih i međunarodnih naučnih skupova i konferencija i objavila značajan broj radova iz oblasti korporativnih, bihevioralnih i eksperimentalnih finansija. U ovom delu referata je dat spisak referenci dr Dragane Draganac i podeljen je u tri dela: a) doktorska disertacija, b) radovi objavljeni u časopisima i c) radovi objavljeni u zbornicima radova.

a) Doktorska disertacija

1. **Draganac, D.**, (2019), „Racionalni cenovni baloni u tradicionalnim i bihevioralnim finansijama: eksperimentalna studija“, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

b) Spisak objavljenih radova u časopisima

2. **Draganac, D.**, (2011), „Kritike standardnog CAPM-a i pojava korigovanih verzija modela“, *Računovodstvo*, vol. XV, 3-4/2011, „Računovodstvo“, d.o.o., Beograd, str. 52-64, ISBN: 1450-6144. M 52
3. **Draganac, D.**, (2014), „Analiza održivosti hipoteze o efikasnosti tržišta“, *Računovodstvo*, vol. LVIII, 3-4/2014, „Računovodstvo“, d.o.o., Beograd, str. 93-102, ISBN: 1450-6144. M 52
4. **Draganac, D.**, (2016), „Comparative Analysis of Functional Food Producers' Profitability in Serbia – a Leader-Follower Relation“, *Economics of Agriculture*, vol. LXIII, no. 2/2016, The Balkan Scientific Association of Agrarian Economists, Belgrade; Institute of Agricultural Economics, Belgrade; Academy of Economic Studies, Bucharest, str. 547-566, ISSN: 0352-3462. M 24
5. **Draganac, D.**, (2017), „Do Dividend Shocks Affect Excess Returns? An Experimental Study“, *Economic Annals*, vol. LXII, no. 214, pp. 45-86. M 24
6. **Draganac, D.**, (2018), „Racionalni cenovni baloni tokom istorije i pogled tradicionalnih i bihevioralnih finansija na njih“, *Ekonomске ideje i praksa*, broj 29, str. 37-58. M 51

c) Spisak objavljenih radova u zbornicima radova

7. **Draganac, D.**, (2011), „Problemi u vezi sa definisanjem kruga konsolidovanja“, tematski zbornik radova Ekonomska politika i razvoj, CID Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, str. 211-230, ISBN: 978-86-403-1178-6. M 44

8. **Draganac, D.**, (2011), „Utvrđivanje međuzavisnosti između rizika i prinosa u međunarodnom investiranju“, VIII Skup privrednika i naučnika Spin: Operacioni menadžment u funkciji održivog ekonomskog rasta i razvoja Srbije 2011- 2020, Fakultet organizacionih nauka, Beograd, str. 497-504, ISBN: 978-86-7680-244-9. M 63
9. **Draganac, D.**, (2011), „Problemi koji nastaju pri primeni CAPM u određivanju WACC“, XXXVIII Simpozijum o operacionim istraživanjima: Sym-op-is; zbornik radova, CID Ekonomskog fakulteta u Beogradu, str. 146-149, ISBN: 978-86-403-1168-7. M 63
10. **Draganac, D.**, (2011), „Problemi u vezi sa aproksimacijom tržišnog portfolia berzanskim indeksom u CAP modelu i pojava višefaktorskih modela“, Seminar Katedre za poslovnu ekonomiju i menadžment, zbornik radova Savremeni trendovi u menadžmentu i marketingu, CID Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, str. 119-138, ISBN 978-86-403-1217-2. M 44
11. **Draganac, D.**, Marjanović, M., (2012), „Determining the Reliability and Stability of Beta Coefficient as a Systematic Risk Measure in CAPM“, International conference: From Global Crisis to Economic Growth: Which Way to Take? Volume II, Business and Management, Faculty of Economics, University of Belgrade, str. 213-224, ISBN: 978-86-403-1279-0. M 14
12. **Draganac, D.**, (2012), „Ocena upotrebne vrednosti CAPM-a“, tematski zbornik radova Ekonomska politika i razvoj, CID Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, str. 257-268, ISBN: 978-86-403-1275-2. M 44
13. **Draganac, D.**, (2013), „Hedžing kao mehanizam za upravljanje rizicima“, tematski zbornik radova Ekonomska politika i razvoj, CID Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, str. 243-258, ISBN 978-86-403-1335-3. M 44
14. **Draganac, D.**, (2013), „Upravljanje kreditnim i valutnim rizicima banaka“, zbornik radova, 44. Simpozijum Računovodstvo i poslovne finansije u savremenim uslovima poslovanja, Zlatibor, Savez računovođa i revizora Srbije, str. 344-359, ISBN: 978-86-475-0155-5. M 63
15. **Draganac, D.**, (2013), „What Factors do Investments Depend on – the Case of Serbia“, 8th Annual South-East European Doctoral Student Conference: Infusing Research and Knowledge in South-East Europe, South-East European Research Centre, The University of Sheffield, Thessaloniki, Greece, str. 64-77. M 33
16. **Draganac, D.**, (2015), „Analiza nekih od zagonetki u finansijama: efekat vrednosti i efekat malih preduzeća“, tematski zbornik radova Ekonomska politika i razvoj, CID Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, str. 317-339, ISBN: 978-86-403-1481-7. M 44

3. Prikaz najvažnijih radova kandidatkinje

U nastavku ćemo predstaviti izabrane važnije radove kandidatkinje Draganac.

1. **Draganac, D.**, (2019), „Racionalni cenovni baloni u tradicionalnim i bihevioralnim finansijama: eksperimentalna studija“, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Doktorska disertacija kandidatkinje dr Dragane Draganac daje sistematičan prikaz dosadašnjih znanja iz oblasti tradicionalnih finansija, bihevioralnih finansija, analizira uticaj psiholoških i socioloških elemenata u finansijama, nadovezuje se na rezultate sličnih ranije sprovedenih istraživanja i daje celovit, sveobuhvatan, i na osnovu ekonomskog eksperimenta, kvantitativno izveden zaključak o uticaju monetarne politike, pre svega ekspanzivne, na formiranje i dalju evoluciju racionalnih cenovnih balona. Kandidatkinja je ostvarila značajne naučne doprinose:

- i. Kandidatkinja je napravila veoma detaljan i sistematski uporedni pregled tradicionalnih i bihevioralnih finansija. Analizom objašnjenja koje su ove dve disciplinarnе matrice ponudile za uočene tržišne zagonetke i anomalije, ukazala je na krucijalan doprinos koji su bihevioralne

finansije dale sa ciljem osvetljavanja istih, kroz uvažavanje heuristika i pristrasnosti tržišnih učesnika. Time je pokazala da bihevioralne finansije ne predstavljaju suprotnost tradicionalnim finansijama, već da ih, kroz unošenje kognitivno-psiholoških i socioloških elemenata, dopunjuju i obogaćuju.

- ii. Sistematično je predstavljena uloga bihevioralizma u naučnoj disciplini poslovnih finansija, tj. u bihevioralnim korporativnim finansijama, kroz iscrpnu analizu uzroka i implikacija različitih poslovnih odluka (o strukturi kapitala, investicijama, dividendnoj politici, merdžerima i akvizicijama) dobijenih respektovanjem principa normativne teorije odlučivanja, sa jedne strane, i deskriptivne teorije odlučivanja, sa druge strane.
- iii. Disertacija se izdvaja sistematičnim i detaljnim komparativnim prikazom naučnih oblasti eksperimentalne psihologije, eksperimentalne ekonomije i bihevioralnih finansija. Kandidatkinja objašnjava da je reč o interdisciplinarnim naučnim oblastima, gde se ekonomija, finansije i psihologija suptilno prepliću i sinergijski dopunjuju, pri čemu zadržavaju određene razlike. S obzirom da mnogi podaci nisu dostupni sa stvarnih tržišta, poput tokova naloga na berzi akcija, kandidatkinja je podatke pribavila u kontrolisanom eksperimentalnom okruženju. Prema našim najboljim saznanjima, reč je prvoj eksperimentalnoj studiji cenovnih balona u Srbiji, kao i o prvoj eksperimentalnoj studiji o uticaju ekspanzivne monetarne politike na formiranje racionalnih cenovnih balona.
- iv. Originalni pristup disertacije se sastoji u adekvatno i svrshodno kreiranom eksperimentalnom dizajnu, na bazi čijih podataka su testirane hipoteze postavljene u disertaciji. Izuzetan naučni doprinos se sastoji u činjenici što je eksperimentalni dizajn koncipiran tako da istraživanje nema samo lokalni karakter, već rezultati mogu naći teorijsku, a naročito praktičnu primenu na internacionalnom nivou, uz uvažavanje specifičnosti nacionalnih ekonomija i finansijskih sistema. Primarni kvalitet eksperimentalnog dizajna se sastoji u tome što uslovi u eksperimentu u najvećoj mogućoj meri simuliraju realne uslove. Trgovanje na eksperimentalnoj berzi se sprovodi u uslovima ekspanzivne i restriktivne monetarne politike, učesnici imaju na raspolaganju više investicionih alternativa i mogu uzimati pozajmice, sa definisanim rokom dospeća. Realnost eksperimentalnih uslova je veoma bitna zbog eksterne validnosti, tj. mogućnosti generalizacije rezultata eksperimenta. Kandidatkinja postiže i internu validnost eksperimenta, kroz jasno postavljene kauzalne odnose između objašnjavajućih i zavisnih varijabli.
- v. Primenom adekvatnih ekonometrijskih tehnika, kandidatkinja je potvrdila da ekspanzivna monetarna politika utiče na formiranje cenovnih balona, koji su češći kod rizičnijih sredstava. Reč je o ključnom stručnom i naučnom doprinosu disertacije. Naime, u okviru veoma detaljne analize cenovnih balona tokom istorije, kandidatkinja uočava paradoksalnu situaciju u vezi sa monetarnom politikom, koja kroz ekspanzivnost, najpre uzrokuje cenovne balone, onda pokušava da spreči pucanje balona zakasnelom merom podizanja kamatnih stopa i, konačno, kada cenovni balon pukne, monetarna politika pokušava da umanjí njegove posledice kroz ubacivanje velikih suma novca u sistem i smanjenje kamatnih stopa. Kandidatkinja izvlači bitne pouke za regulatore i daje preporuke za kreatore ekonomske politike, koje se sastoje u tome da mnogo veću pažnju treba posvetiti sprovođenju adekvatne makroprudencijalne politike, jer ona može ciljno da se fokusira na određeni finansijski segment ili na određeni tip sredstva, gde je došlo do značajnog rasta cena. Pažljivo dizajniran eksperiment je omogućio utvrđivanje kojim konkretnim bihevioralnim fenomenima su uzrokovana određena ponašanja, očekivanja i predviđanja učesnika u eksperimentu. Kroz analizu psiholoških osobina, heuristika i pristrasnosti kojima su podložni učesnici sprovedene eksperimentalne studije, kandidatkinja ukazuje da spiritus animalis karakteristike tržišnih učesnika, poput preteranog optimizma, samopouzdanja, iluzije kontrole i kockarske zablude, pospešuju formiranje cenovnih balona. U tretmanu koji simulira ekspanzivnu monetarnu politiku, učesnici u eksperimentu se fokusiraju na ostvarivanje što više kapitalne dobiti, ulaze u špekulativne aktivnosti, uzimaju kredite, nastojeći da koriste pozitivne efekte finansijskog leveridža, a sve to utiče na porast rizika na berzi, kroz povećanje volatilnosti cena u odnosu na fundamentalnu vrednost.

Zaključci do kojih je kandidatkinja došla su zasnovani na pravilnim teorijskim postavkama, logički konzistentni i jasni, argumentovani rezultatima dobijenim primenom odgovarajućih ekonometrijskih tehnika, uz istovremeno povezivanje teorijskih znanja sa zahtevima prakse. Disertacijom je uspostavljen čvrst teorijsko - metodološki osnov za nova istraživanja u oblasti bihevioralnih finansija, eksperimentalnih finansija, neuroekonomije i analize uzročnika racionalnih cenovnih balona.

- 2. Draganac, D.,** (2017), „Do Dividend Shocks Affect Excess Returns? An Experimental Study“, *Economic Annals*, vol. LXII, no. 214, pp. 45-86.

U ovom radu, kandidatkinja Dragana je zaključila da dividendni šokovi signifikantno utiču na višak prinosa akcije, a bihevioralni fenomeni koji su primećeni su nedovoljna reakcija i „efekat diskontne stope“. Informacije o naglom rastu dividendi se ne ugrađuju odmah u cenu akcija, već se to dešava postepeno u nekoliko narednih trgovinskih perioda. Pažnja tržišnih učesnika je u potpunosti fokusirana na akcije kompanije kod koje je došlo do naglog skoka dividende. Poseban naučni i stručni doprinos ovog rada se sastoji u ispitivanju efikasnosti finansijskog tržišta akcija u srednje jakoj formi. U trgovinskom periodu u kom se dešava dividendni šok, a i u pojedinim periodima nakon šoka, uočava se da tržište nije efikasno. Postoji mogućnost za ostvarivanje značajnih viškova prinosa, viših nego što bi trebalo u skladu sa sistematskim rizikom akcije. Međutim, na bazi kretanja kumulativnog viška prinosa, zapaženo je da je tržište kao celina efikasno.

- 3. Draganac, D.,** (2015), „Analiza nekih od zagonetki u finansijama: efekat vrednosti i efekat malih preduzeća“, tematski zbornik radova Ekonomska politika i razvoj, CID Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, str. 317-339, ISBN: 978-86-403-1481-7.

U radu se analiziraju dve zagonetke koje već duže vreme privlače pažnju naučne i stručne javnosti iz oblasti finansija. Tradicionalne finansije nisu uspele da objasne zašto akcije preduzeća sa malom tržišnom kapitalizacijom ostvaruju više stope prinosa od akcija velikih preduzeća. Takođe, CAPM modelom se ne može objasniti zašto akcije vrednosti, koje imaju visok B/M racion, imaju više stope prinosa u odnosu na akcije rasta, sa niskim B/M racionom. Ključna doprinos rada je prikaz različitih objašnjenja efekta malih preduzeća i efekta vrednosti i preispitivanje da li CAPM model zadržava ili gubi validnost. Praktičan značaj analiza sprovedenih u ovom radu je, pre svega, u skretanju pažnje investitora da, pri formiranju i upravljanju portfoliom, treba da imaju u vidu potencijalne tržišne anomalije.

Prvobitna testiranja CAPM-a pokazuju da model dobro opisuje stvarnost u periodu od 1926. do 1963. godine, ali ne i nakon 1963. godine. Međutim, kada se urade detaljnije analize, značajno se dovodi u pitanje sposobnost beta koeficijenta u objašnjavanju očekivanog prinosa. Razmatraju se kako racionalni razlozi zbog kojih investitori zahtevaju više prinose na akcije malih preduzeća i akcije rasta, poput veće verovatnoće očekivanja slabih performansi malih preduzeća usled finansijskih neprilika, za vreme recesija, i sl., tako i bihevioralni razlozi, kao što su preterana reakcija tržišta akcija na određene vesti.

- 4. Draganac, D.,** (2016), „Comparative Analysis of Functional Food Producers' Profitability in Serbia – a Leader-Follower Relation“, *Economics of Agriculture*, vol. LXIII, no. 2/2016, The Balkan Scientific Association of Agrarian Economists, Belgrade; Institute of Agricultural Economics, Belgrade; Academy of Economic Studies, Bucharest, str. 547-566, ISSN: 0352-3462.

Tržište funkcionalne hrane u Srbiji je relativno mlado i nedovoljno istraženo i sa aspekta proizvođača i potrošača, kvalitativnog, a posebno sa kvantitativnog aspekta aspekta. Cilj ovog

rada je da ilustruje rezultate sveobuhvatne kvantitativne finansijske analize profitabilnosti dve kompanije, gde je glavni kriterijum primenjen pri izboru kompanija za analizu činjenica da je jedna kompanija prepoznatljiva kao proizvođač hrane sa nutritivnim i zdravstvenim oznakama i lider je u tom segmentu tržišta, dok drugi analizirana kompanija uglavnom proizvodi tradicionalne proizvode, a kasnije je ušla na tržište funkcionalne hrane. U radu je urađena komparativna analiza profitabilnosti ove dve kompanije za period od četiri godine. U radu se primenjuje racio analiza profitabilnosti i DuPont sistem analize, kao i analiza solventnosti i efekta finansijskog leveridža. Izvršena je i vertikalna analiza bilansa uspeha kako bi se utvrdio odnos između pojedinih kategorija troškova i poslovnih prihoda. Rezultati istraživanja upućuju na zaključak da kompanija koja pretežno proizvodi funkcionalnu hranu ima veće stope dobitka i stope prinosa, te se nalazi se u povoljnijem položaju jer može da koristi pozitivne efekte finansijskog leveridža u većoj meri. Profitabilnost druga relevantna kompanije se uglavnom zasniva na većem obrtu imovine.

5. **Draganac, D.,** Marjanović, M., (2012), „Determining the Reliability and Stability of Beta Coefficient as a Systematic Risk Measure in CAPM“, International conference: From Global Crisis to Economic Growth: Which Way to Take? Volume II, Business and Management, Faculty of Economics, University of Belgrade, str. 213-224, ISBN: 978-86-403-1279-0.

Cilj ovog rada je analiza statističke značajnosti β koeficijenta, ispitivanje da li se mogu predviđati budući β koeficijenti na bazi istorijskih β koeficijenata, kao i ocena stabilnosti β koeficijenta kroz vreme. Sve analize su vršene na primeru kompanije „Sojaprotein“ Bečej. Korišćeni su mesečni podaci o stopama prinosa akcije preduzeća „Sojaprotein“ Bečej i stopama prinosa berzanskog indeksa Belex15. Posmatran je vremenski period od decembra 2006. godine do maja 2012. godine. Mesečne stope prinosa akcije „Sojaprotein“ Bečej su regresirane na mesečne stope prinosa na berzanski indeks Belex15. Stabilnost modela je testirana na bazi rekursivnih reziduala i pokazala je da model nije stabilan niti pouzdan za predviđanje. Dakle, na ovom primeru je pokazano da β koeficijent nije stabilan kroz vreme, da se budući β koeficijenti ne mogu pouzdano predviđati na bazi istorijskih β koeficijenata, te da treba biti oprezan pri upotrebi CAPM modela. Ovi zaključci su u skladu sa dotadašnjim nalazima da β koeficijent pojedinačnih hartija od vrednosti nije stabilan kroz vreme, ali da se stabilnost β koeficijenta portfolija značajno povećava.

6. **Draganac, D.,** (2013), „What Factors do Investments Depend on – the Case of Serbia“, 8th Annual South-East European Doctoral Student Conference: Infusing Research and Knowledge in South-East Europe, South-East European Research Centre, The University of Sheffield, Thessaloniki, Greece, str. 64-77.

U ovom radu se analiziraju faktori koji imaju uticaj na visinu investicija na primeru 43 proizvodnih i trgovinskih akcionarskih preduzeća iz Srbije, koji su bili uključeni u korpu berzanskog indeksa BelexLine u vremenskom periodu od 3 godine, od 2009. do 2011. godine. Primenjena je metoda renesionne analize balansiranih klasičnih panel podataka (tzv. Kratki paneli). Korišćene su sledeće objašnjavajuće promenljive: neto dobitak, veličina preduzeća, amortizacija i tržišna vrednost. Zavisna promenljiva su logaritmovane investicije. Pokazano je da su prve tri pomenute objašnjavajuće promenljive statistički značajne. Rad je pružio jasan uvid u to koji faktori, u kom smeru i intenzitetu, utiču na nivo investicija u Srbiji.

4. Učešće na projektima

Dragana Draganac je učestvovala na dva naučno-istraživačka projekta:

1. „Razvoj i primena novih i tradicionalnih tehnologija u proizvodnji konkurentnih prehrambenih proizvoda sa dodatom vrednošću za evropsko i svetsko tržište - stvorimo bogatstvo iz bogatstva Srbije“ - evidencioni broj projekta: Projekat III 460001, 2011-
2. „Biološki mehanizmi, nutritivni unos i status polinezasićenih masnih kiselina i folata: Unapređenje ishrane u Srbiji“, (Radni paket 5 - Ishrana i potrošač) - evidencioni broj projekta: Projekat III41030, 2011-

5. Ocena rezultata naučno-istraživačkog rada

Spisak objavljenih radova dr Dragane Draganac, koji je dat u delu 2 ovog izveštaja, kao i prikaz najvažnijih naučnih radova u delu 3 ovog izveštaja, svedoče o njenom nesumnjivom doprinosu naučnoj i stručnoj literaturi iz oblasti korporativnih finansija, bihevioralnih finansija i eksperimentalne ekonomije. Naučno-istraživački opus dr Dragane Draganac se u najvećoj meri odnosi na primenu savremenih finansijskih, eksperimentalnih, teorijskih i ekonometrijskih metoda i modela u domenu korporativnih i bihevioralnih finansija. Radovi dr Dragane Draganac su na potrebnom teorijskom i metodološkom nivou, što svedoči o njenoj naučnoj i stručnoj kompetentnosti. Kandidatkinja je objavila, samostalno ili kao koautor, 16 radova, uključujući doktorsku disertaciju, 2 rada u kategoriji M24, 1 rad u kategoriji M51, 2 rada u kategoriji M52, 1 rad u tematskom zborniku međunarodnog značaja, 5 radova u istaknutim tematskim zbornicima nacionalnog značaja, kao i 4 rada objavljena u zbornicima radova sa domaćih i inostranih konferencija. Osim toga, dr Dragana Draganac je angažovana kao istraživač na naučno-istraživačkom projektu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije od 2011. godine. Član je međunarodnog Društva za eksperimentalne finansije (Society for Experimental Finance) od 2016. godine.

6. Ocena rezultata pedagoškog rada

Kandidatkinja dr Dragana Draganac je, pri izvođenju i organizaciji nastave, pokazala posvećenost, temeljnost u radu i stručnost. U radu sa studentima je pokazala predanost i sposobnost prenošenja znanja, čemu svedoče i ocene studenata u anketi povodom studentskog vrednovanja pedagoškog rada nastavnika i saradnika za 2017/18. godinu, gde su prosečne studentske ocene njenog rada na predmetima Poslovne finansije i Osnovi poslovnih finansija bile su 4,23 i 4,01, respektivno. Kandidatkinja je uspešno završila pedagošku radionicu „Workshop in Strategies for Effective Teaching“ na MIT-u 2019. godine, kao i pedagošku edukaciju koju je organizovao Institut za pedagoška istraživanja u saradnji sa Ekonomskim fakultetom, 2019. godine.

7. Doprinos akademskoj i široj zajednici

Dragana Draganac je dala svoj doprinos akademskoj i široj naučnoj zajednici na više načina: objavljivanjem radova u dobro rangiranim časopisima i zbornicima radova, učestvovanjem na domaćim i inostranim konferencijama, kao i na osnovu stalnog usavršavanja. Kandidatkinja je boravila kao istraživač i gostujući student na prestižnim inostranim univerzitetima, gde se usavršavala iz oblasti korporativnih finansije, bihevioralnih i eksperimentalnih finansija, bihevioralne ekonomije, programiranja ekonomskih eksperimenata, računovodstva i finansijskih tržišta i korišćenja statističkih softvera. Naročito je značajno istaći da je Dragana Draganac jedini doktorand iz Srbije koji je za akademsku 2018-2019. godinu dobio stipendiju Fulbright fondacije za istraživački boravak doktoranada u SAD „Fulbright Non-Degree Doctoral Research Program for Doctoral Students“. U okviru ovog programa, Dragana je, kao gostujući istraživač, boravila na MIT Sloan School of Management i Harvard University, Cambridge, USA. Kao to je pomenuto, Dragana Draganac je angažovana kao istraživač na dva naučno-istraživačka projekta Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i uspešno obavljala funkciju sekretara Katedre za računovodstvo i poslovne

finansije od 2012. do 2015. godine. Od 2016. godine aktivno učestvuje u međunarodnom Društvu za eksperimentalne finansije.

8. Ispunjenost zakonskih uslova i kriterijuma za izbor u zvanje docenta

Komisija je utvrdila da dr Dragana Draganac ispunjava sve propisane uslove i kriterijume za izbor u zvanje docenta, o čemu svedoči sledeći sumarni prikaz:

Tabela br. 1: Ispunjenost opšteg i obaveznih uslova

Opšti uslovi	Ispunjenost kriterijuma
Naučni naziv doktora nauka iz naučne oblasti za koju se bira stečen na akreditovanom univerzitetu i akreditovanom studijskom programu u zemlji ili diploma doktora nauka stečena u inostranstvu, priznata u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju	Ispunjen Doktorska disertacija je uspešno odbranjena 04.07.2019. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.
Obavezni uslovi	Ispunjenost kriterijuma
Pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno ocenjeno od strane visokoškolske ustanove	Ispunjen Pristupno predavanje, tema „Cena dugoročnog duga“, je održano 22.05.2020. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu i pozitivno je ocenjeno.
Positivna ocena pedagoškog rada u studentskim anketama tokom celokupnog prethodnog izbornog perioda.	Ispunjen U dosadašnjem radu sa studentima pokazala je pedagoške sposobnosti, što potvrđuju ocene koje je dobijala od studenata u redovnim anketama sprovedenim na Fakultetu, tokom celog prethodnog izbornog perioda (Poslovne finansije u rasponu od 3,33-4,23 i Osnovi poslovnih finansija 3,58-4,01).
Objavljen jedan rad iz kategorije M20 ili tri rada iz kategorije M51 iz naučne oblasti za koju se bira.	Ispunjen 2 rada iz kategorije M24 1 rad iz kategorije M51
Saopšten jedan rad na naučnom skupu, objavljen u celini (M31, M33, M61, M63)	Ispunjen 3 rada kategorije M63 1 rad iz kategorije M33

Tabela br. 2: Ispunjenost izbornih uslova

Izborni uslovi (minimalno 2 od 3 uslova)	Bliže odrednice (najmanje po jedan od dva izborna uslova)	Ispunjenost kriterijuma
1. Stručno-profesionalni doprinos	1. Predsednik ili član uređivačkog odbora naučnih časopisa ili zbornika radova u zemlji ili inostranstvu. 2. Predsednik ili član organizacionog ili naučnog odbora na naučnim skupovima nacionalnog ili međunarodnog nivoa. 3. Predsednik ili član komisija za izradu završnih radova na	Ispunjen kriterijum 4 Saradnik na dva domaća projekata (videti deo 4 Referata: Učešće u projektima).

	<p>akademskim master ili doktorskim studijama.</p> <p>4. Rukovodilac ili saradnik na domaćim i međunarodnim naučnim projektima.</p>	
2. Doprinos akademskoj i široj zajednici	<p>1. Članstvo u stranim ili domaćim akademijama nauka, članstvo u stručnim ili naučnim asocijacijama u koje se član bira.</p> <p>2. Predsednik ili član organa upravljanja, stručnog organa ili komisija na fakultetu ili univerzitetu u zemlji ili inostranstvu.</p> <p>3. Član nacionalnog saveta, stručnog, zakonodavnog ili drugog organa i komisije ministarstva.</p> <p>4. Učešće u nastavnim aktivnostima van studijskih programa (permanentno obrazovanje, kursevi u organizaciji profesionalnih udruženja i institucija, programi edukacije nastavnika) ili u aktivnostima popularizacije nauke.</p> <p>5. Domaće ili međunarodne nagrade i priznanja u razvoju obrazovanja ili nauke.</p>	<p>Ispunjen kriterijum 4 Uspešno završila pedagošku radionicu „Workshop in Strategies for Effective Teaching“ na MIT-u, 2019. godine, kao i pedagošku edukaciju koju je organizovao Institut za pedagoška istraživanja u saradnji sa Ekonomskim fakultetom.</p> <p>Ispunjen kriterijum 5 Dobitnica nekoliko nagrada i stipendija, i domaćih i međunarodnih, među kojima je najvažnija stipendija Fulbright fondacije za istraživački boravak doktoranada u SAD „Fulbright Non-Degree Doctoral Research Program for Doctoral Students“.</p>
3. Saradnja sa drugim visokoškolskim, naučno-istraživačkim ustanovama, odnosno ustanovama kulture ili umetnosti u zemlji ili inostranstvu.	<p>1. Rukovođenje ili učešće u međunarodnim naučnim ili stručnim projektima i studijama.</p> <p>2. Radno angažovanje u nastavi ili komisijama na drugim visokoškolskim ili naučnoistraživačkim institucijama u zemlji ili inostranstvu, ili zvanje gostujućeg profesora ili istraživača.</p> <p>3. Rukovođenje radom ili članstvo u organu ili profesionalnom udruženju ili organizaciji nacionalnog ili međunarodnog nivoa.</p> <p>4. Učešće u programima razmene nastavnika i studenata.</p> <p>5. Učešće u izradi i sprovođenju zajedničkih studijskih programa.</p> <p>6. Predavanja po pozivu na univerzitetima u zemlji ili inostranstvu.</p>	<p>Ispunjen kriterijum 2 Kao gostujući istraživač, u okviru Fulbright programa, boravila na MIT Sloan School of Management, akademske 2018-2019. godine (9 meseci)</p> <p>Ispunjen kriterijum 3 Član međunarodnog Društva za eksperimentalne finansije (Society for Experimental Finance), od 2016. godine.</p> <p>Ispunjen kriterijum 4 Učestvovala na više međunarodnih letnjih škola.</p> <p>Ispunjen kriterijum 5 Držanje nastave na predmetu Principles of Corporate Finance, u okviru međunarodnog kursa koji se izvodi u saradnji LSE i Ekonomskog fakulteta u Beogradu.</p>

9. Zaključno mišljenje i predlog komisije

Na konkurs za izbor u zvanje i zasnivanje radnog odnosa za jednog docenta za užu naučnu oblast Računovodstvo i poslovne finansije, predmeti Osnovi poslovnih finansija i Poslovne finansije, prijavila se jedna kandidatkinja, dr Dragana Draganac. Nakon sveobuhvatne analize podnete konkursne dokumentacije i pozitivne ocene pristupnog predavanja dr Dragane Draganac, Komisija zaključuje da ostvareni rezultati kandidatkinje u naučno-istraživačkom i nastavom radu značajno prevazilaze zakonske i statutarne uslove i univerzitetske i fakultetske kriterijume za izbor u zvanje docenta. Dragana Draganac je uspešno odbranila doktorsku disertaciju pod naslovom „Racionalni cenovni baloni u tradicionalnim i bihevioralnim finansijama: eksperimentalna studija“, koja je pozitivno ocenjena od strane članova komisije. Objavila je veliki broj naučnih radova koji su tematski vezani za naučne oblasti korporativnih finansija, bihevioralnih finansije i ekonomije i eksperimentalne ekonomije.

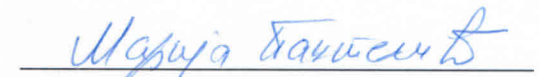
Kandidatkinja je više puta boravila u svojstvu gostujućeg studenta i istraživača na inostranim univerzitetima i institutima, što joj je omogućilo da unapredi svoja znanja, saradjući sa inostranim mentorima, kao i sa brojnim doktorantima i postdoktorantima. U dosadašnjem radu sa studentima pokazala je dobre pedagoške sposobnosti, kao i posvećenost i sposobnost da na prijemčiv način studentim paribliži materiju korporativnih finansija, što potvrđuju i ocene koje je dobijala u redovnim anketama studenata sprovedenim na Fakultetu.

Na osnovu izloženih činjenica i ocena, koje pokrivaju sve ključne segmente angažovanja kandidatkinje, i to naučni i istraživački rad, nastavne i pedagoške aktivnosti, kao i doprinos akademskoj i široj zajednici, Komisija sa predlaže Izbornom veću Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu kandidatkinju dr Draganu Draganac za izbor u zvanje docenta za užu naučnu oblast Računovodstvo i poslovne finansije, predmeti Osnovi poslovnih finansija i Poslovne finansije, kao i za zasnivanje radnog odnosa sa njom.

U Beogradu, 22.05.2020. godine

Potpisi članova komisije

Prof. dr Miroslav Todorović
Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Dr Marija Pantelić, docent
Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Prof. dr Predrag Stančić
Ekonomski fakultet, Univerzitet u Kragujevcu